

Infofiche Wallonië

1. Is er een wet die de directe financiering reguleert?

In België bestaat er een afzonderlijke regeling voor de Vlaamse en Waalse gemeenschap, hier wordt enkel de Waalse situatie besproken.

Op 6 april 1995 werd een decreet opgesteld rond de integratie van personen met een beperking. Wat betreft BAP (Budget d'Assistance Personnelle) gaat het in dit decreet om artikel 2, 6, 14, 15 en 19. Dit decreet werd via het besluit van 4 juli 1996 uitgevoerd.

Op 14 mei 2009 werd een bijkomend besluit opgesteld dat de bepalingen verder definieert.

De uitvoering van dit besluit gebeurt door de 'Ministre de la Santé, de l'Action sociale et de l'Egalité des Chances'.

2. Wie kan directe financiering ontvangen en wie niet? Hoe wordt dit gedefinieerd?

Het BAP is beschikbaar voor mensen die een belangrijke beperking in hun autonomie kunnen aantonen. Deze beperking kan worden vastgesteld op de volgende domeinen:

- Activiteiten van het dagelijks leven (zich voeden, zich wassen, zich aankleden, persoonlijke verzorging, het functioneren van de blaas, het functioneren van de ingewanden, gebruik van het toilet).
- Mobiliteit (verplaatsing, stappen binnenshuis, het plaatsen van een prothese of orthese, zich verplaatsen met een rolstoel binnenshuis, trappen gebruiken, zich verplaatsen buitenshuis).
- Probleemgedrag (stereotiep gedrag, seksueel afwijkend gedrag, sociaal ontwricht gedrag, fysiek agressief gedrag naar anderen, sociaal offensief gedrag, asociaal gedrag, destructief gedrag naar objecten, automutilerend gedrag, niet-coöperatief of provocerend gedrag).
- Communicatie (zien, horen, praten).
- Mentale functies (geheugen, oriëntatie, begrijpen, inschatten).
- Activiteiten in het huishouden (het huis onderhouden, maaltijden klaar maken, boodschappen doen, de was doen, de telefoon gebruiken, transportmiddelen gebruiken, medicijnen nemen, budget beheren).
- Activiteiten van het sociaal leven en vrije tijd (rol van ouder uitvoeren en verantwoordelijkheden dragen, vrije tijd invullen, naar sociale activiteiten en hobby's gaan, deelnemen aan sociale activiteiten of hobby's).

Aan deze voorwaarden wordt voldaan door:

- Volwassenen die genieten van een uitkering voor gehandicapte personen van categorie 4 (15 of 16 punten) of categorie 5 (17 of 18 punten) of zij die voldoen aan de medische criteria om dergelijke uitkeringen te verkrijgen.
- Personen die genieten van een verhoogde familiale uitkering waarvan de ernst van de handicap overeenkomt met:
 - Tenminste 4 punten in de eerste en 6 punten in de twee andere pijlers
 - Minder dan 4 punten in de eerste en 9 punten in de twee andere pijlers
 - Meer dan 11 punten in de drie pijlers

De Minister bepaalt jaarlijks welke groepen prioritair een BAP kunnen verkrijgen en dit op aanraden van het Agentschap. In 2009 ging het om de volgende groepen:

- Degenen die reeds over een BAP beschikten wanneer dit het besluit van 2009 van kracht werd. Het gaat hier om personen met een BAP vanuit specifieke initiatieven zoals omschreven in artikel 45 en 46 van het besluit van 4 juli 1996. Bij hen is de datum waarop van start werd gegaan met het BAP van belang.
- Mensen met een evolutionaire aandoening zoals:
 - Amyotrofische Laterale Sclerose (ALS)
 - Primaire Lateraal Sclerose (PLS)
 - Progressieve Spino-musculaire Atrofie
 - Cortico-basale degeneratie
 - Multipel Systeem Atrofie (MSA)
 - Progressieve Supranucléaire Paralyse (PSP)
- De personen met een belangrijke beperking die niet beschikken over stabiele hulp (familie, omgeving, dienstverleners).

2.1 Is er een minimum en maximum leeftijd?

Dit staat niet gespecificeerd in het besluit.

2.2 Is het budget bedoeld voor mensen met een beperking of ook binnen gezondheidszorg en ouderenzorg beschikbaar?

Dit staat niet gespecificeerd in het besluit.

2.3 Is het budget ook beschikbaar voor mensen met een verstandelijke beperking? Worden er speciale maatregelen getroffen voor mensen met een verstandelijke beperking?

Het staat nergens vermeld dat ze uitgesloten zouden worden van BAP.

3 Op welke basis wordt de hoogte van het budget bepaald?

3.1 Gebeurt dit op individuele basis, afhankelijk van de beperking en ondersteuningsbehoefte?

De persoon dient zelf of via zijn wettelijk vertegenwoordiger een gemotiveerde aanvraag in bij een regionaal bureau van het agentschap (AWIPH). In deze aanvraag moet hij/zij kunnen aantonen dat een normaal leven via persoonlijke assistentie mogelijk zal zijn.

De persoon dient hierbij eveneens een getuigenis in waarin het aantal benodigde uren voor elke prestatie van persoonlijke assistentie wordt vermeld als ook zijn/haar eventuele wens tot coördinatie.

Het model van deze aanvraag werd bepaald door het Agentschap.

Voor elke aanvraag bepaalt het Agentschap een 'gepersonaliseerd project van interventies' (projet d'interventions personnalisées). Dit in overleg met de begunstigde of zijn wettelijke vertegenwoordiger en eveneens met de aangestelde coördinator van dit project indien van toepassing.

Het project bevat:

- Het aantal uren nodig voor elke prestatie van persoonlijke assistentie
- De plaats van deze prestaties
- De frequentie van deze prestaties
- De identificatie van elke aanbieder
- De kostprijs van elke prestatie

Hoe de componenten van dit project precies worden bepaald, is niet helemaal duidelijk.

3.2 Omvat dit ondersteuning op alle levensdomeinen (opleiding, werk, familie, persoonlijke verzorging, ADL, vrije tijd) of enkel een selectie hiervan?

Mits de levensdomeinen niet worden omvat door de interventies binnen het project, is persoonlijke assistentie op de volgende domeinen mogelijk:

- Hulp bij activiteiten van het dagelijks leven
- Hulp bij activiteiten in het huishouden
- Hulp bij activiteiten in het sociaal leven en vrije tijd
- Hulp bij professionele activiteiten, behalve productieactiviteiten
- Hulp bij verplaatsingen gelinkt aan activiteiten van het dagelijks leven
- Coördinatie van het individueel gepersonaliseerd interventieproject

3.3 Speelt het persoonlijk inkomen een rol bij het bepalen van de budgethoogte?

Ja, zie volgende vraag.

3.4 Dekt het budget de kosten van de ondersteuning? Of wordt van de budgethouder verwacht een deel zelf te vergoeden?

De begunstigde dient financieel te participeren in de kosten van de prestaties en dit afhankelijk van zijn inkomen. Het inkomen wordt hierbij gezien als het geheel van het belastbaar inkomen van de begunstigde en zijn wettelijk vertegenwoordigers.

De financiële participatie van de persoon wordt berekend prorata het deel van het jaarlijks trekkingsrecht dat hij/zij gebruikt. De vergoeding van de coördinator en de indirecte kosten worden hierbij niet verrekend.

Personen die niet voldoen aan het maandelijks minimumloon worden vrijgesteld van deze financiële bijdrage.

Praktisch gaat het om de volgende bedragen:

- 1% van het BAP als het maandelijks inkomen 1 tot 1,33 keer het minimumloon bedraagt.
- 2% van het BAP als het maandelijks inkomen 1,33 tot 1,66 keer het minimumloon bedraagt.
- 3% van het BAP als het maandelijks inkomen 1,66 tot 2 keer het minimumloon bedraagt.
- 4% van het BAP als het maandelijks inkomen 2 tot 2,5 keer het minimumloon bedraagt.
- 5% van het BAP als het maandelijks inkomen meer dan 2,5 keer het minimumloon bedraagt.

4 Gaat het budget geheel naar de persoon met een beperking zelf (of naar iemand die hem/haar representeert)? Is er een mogelijkheid om het geld aan een derde partij uit te betalen?

In bepaalde gevallen (zie verder) gaat het geld helemaal niet naar de persoon maar wordt de Persoonlijke Assistentie rechtstreeks door het Waals Agentschap, de AWPIH betaald.

5 Komt de directe financiering onder de vorm van cash geld of vouchers?

Het BAP is praktisch georganiseerd als een trekkingsrecht.

6 Heb je het recht zelf de inhoud van je ondersteuning te bepalen? Of bepaalt de overheid waarvoor je het budget dient te gebruiken?

Dit wordt door de overheid vastgelegd via het interventieproject. Dit zou wel in samenspraak met de persoon of zijn wettelijk vertegenwoordiger gebeuren. Uit de besluiten is niet duidelijk hoeveel inspraak de persoon in werkelijkheid heeft.

7 Moet de assistent voldoen aan bepaalde criteria zoals vooropgesteld door de overheid?

De prestaties in het kader van het BAP mogen worden uitgevoerd door volgende aanbieders:

- Diensten goedgekeurd door de publieke macht.
- Lokale werkagencies zoals bepaald in het besluit van 28 december 1944 over de sociale zekerheid van de werknemer.
- Zaken goedgekeurd in het kader van dienstverlening bij wet van 20 juli 2001 die werk en diensten in nabijheid promoot.
- Goedgekeurde interim-bureaus bij wet van 13 maart 2003 aangaande de goedkeuring van plaatsingsagencies.
- Een zelfstandige werknemer wiens hoofdactiviteit bestaat uit het uitvoeren van prestaties zoals gedefinieerd onder artikel 5, alinea 1.
- Uitzonderlijk door een vrijwilliger, bij wet van 3 juli 2005 aangaande de rechten van vrijwilligers.

8 Kan je een familielid of buur inhuren als PA?

Dit staat niet gespecificeerd in het besluit.

9 Kan je hulpmiddelen aanschaffen met het budget of wordt dit via afzonderlijke regulaties en tegemoetkomingen voorzien?

In het BAP wordt niet tegemoet gekomen aan:

- Materiële hulp(moet elders gevraagd worden)
- Behandelingen, therapieën, medische of paramedische onderzoeken
- Pedagogische of didactische hulp bij het studeren
- Persoonlijke hulpverlening aan minderjarigen die niet aan een handicap maar aan leeftijd verbonden is.

10 Kan je zelf bepalen wanneer je ondersteuning voorziet, bvb tijdens het weekend, 's nachts,...?

Dit staat niet specifiek beschreven in het besluit.

11 Kan je zelf bepalen waar je ondersteuning voorziet, bvb thuis, op het werk, in de klas, in een groepswooning,...?

Dit staat niet specifiek beschreven in het besluit.

12 Wat is het minimum en maximum budget? Wat is het gemiddelde budget?

Hieronder vind je de maxima wat betreft jaarlijkse, niet cumuleerbare budgetten:

- Voor hulp overdag en 's nachts: € 35 000
- Voor hulp overdag en in het weekend: € 20 000
- Voor hulp overdag: € 15 000
- Voor hulp bij verplaatsingen: € 5 000

Deze bedragen worden jaarlijks geïndiceerd.

Wie een coördinator aanstelt, krijgt hiervoor een bijkomend budget dat maximum 5% van het jaarlijks budget omvat.

Verder worden indirecte kosten eveneens aan het budget toegevoegd. Het gaat hier eveneens om een maximum van 5% van het jaarlijks budget. Het Agentschap gaf een lijst uit van de kosten die tellen als indirecte kosten.

De uitgaven van de persoon zelf worden niet in het budget verrekend.

13 Hoeveel mensen krijgen een of andere vorm van directe financiering en hoe lang bestaat deze mogelijkheid reeds?

Momenteel (november 2009) maken slechts 25 personen gebruik van het BAP. Het BAP is gestart via een pilootproject in 2004. Toen werd immers pas een overeenkomst getekend tussen de universiteit van Bergen en l'Association pour l'Innovation en Orthopédagogie". Zij zouden samen aan actieonderzoek doen betreffende het BAP. Vanuit dit onderzoek volgde het besluit in 2009.

14 Hoe wordt de betaling georganiseerd? Jaarlijks, elke 3 maand, elke maand,...? Krijg je dit budget op voorhand of dien je eerst zelf alles te betalen?

Het budget wordt vastgesteld op jaarbasis. Uitbetaling gebeurt echter maandelijks of driemaandelijks.

Wanneer de PA werknemer is van een goedgekeurde dienst of interim-bureau, zal AWIPH rechtstreeks zijn/haar salaris ten laste nemen. Dit gebeurt op basis van justificatie van gepresteerde prestaties.

Wanneer de PA werknemer is van ALE (Agence Locale pour l'Emploi), een onderneming met specifieke diensten of een dienst voor familiale hulp, neemt de begunstigde de betaling van zijn/haar prestaties zelf ten laste. De begunstigde zendt dan maandelijks of driemaandelijks de betaalde facturen op, waarna AWIPH overgaat tot de terugbetaling.

Op vraag van de begunstigde is het mogelijk voorschotten te voorzien voor dienstverlening, cheques vanuit ALE en familiehelp, gebaseerd op de bedragen vermeld in het interventieproject en de ondertekende overeenkomst. Slechts 75% van het jaarlijks vastgesteld budget wordt hiervoor uitbetaald. Op jaarbasis betaalt het Agentschap de resterende 25% uit of regulariseert het voorschot wat niet werd uitgegeven.

Het betalen van een voorschot wordt bepaald bij ontvangst van de opgestuurde bewijsstukken van de reeds uitgevoerde betalingen dankzij het vorige voorschot. Volgens dezelfde afspraken is het mogelijk dit voorschot aan de persoon zelf uit te betalen, na een analyse van zijn/haar capaciteiten wat betreft het beheren van een budget. Dit kan enkel voor die personen waarbij het Agentschap heeft beslist dat ze rechtstreeks een PA mogen aanwerven zonder tussenkomst van het Agentschap. De activiteiten van vrijwilligers worden niet vergoed. Hun reële onkosten worden wel terug betaald.

15 Wie betaalt het budget uit?

Het AWIPH (Agence Wallonne pour l'Integration des Personnes Handicapées) betaalt de budgetten uit.

Contactgegevens :

Administration centrale
Rue de la Rivelaine, 21
6061 CHARLEROI
Numéro de téléphone 071/20 57 11
Numéro de fax 071/20 51 02
E-mail secgen@awiph.be

16 Krijg je bij het beheren van het budget hulp van een organisatie of departement? Is er een extra ondersteuning mogelijk voor mensen met een verstandelijke beperking?

De begunstigde kan zelf de coördinatie van zijn project op zich nemen of hiervoor een coördinator inhuren (opzoeken van dienstverleners, organisatie van hun prestaties, informatie en onderhandeling, aanpassen van het project, opvolgen van de uitvoering van het project, mediator tussen Agentschap, PA, werknemers en begunstigde/wettelijk vertegenwoordiger).

Deze coördinator wordt gekozen onder:

- De diensten goedgekeurd door het AWIPH
- De centra voor sociale dienstverlening van de mutualiteiten
- De OCMW's
- De coördinatie van thuiszorg
- De verenigingen die ervaring hebben met zorgcoördinatie of coördinatie van persoonlijke diensten
- De representatieve verenigingen van gehandicapten, erkend door het Ministerie.

Een coördinator mag in geen geval deel uitmaken van een dienstverlenende instelling.

BRONNEN

AWIPH (n.d.) *BAP – Budget d'Assistance Personelle*. Geraadpleegd op 2 december 2009, op http://www.awiph.be/integration/etre_autonome/bap.html.

Strale, J.L. (directeur AWIPH) (2009). *Toespraak, 4e ontmoetingsdag NVSG vzw, Charleroi* 21 november 2009.

Service Public de Wallonie (2009). *Arrêté du Gouvernement wallon relatif aux conditions d'octroi du budget d'assistance personnelle*. Geraadpleegd op 2 december, op http://www.awiph.be/pdf/integration/etre_autonome/bap/bap-arrete-14-02-2009.pdf.

ASPH asbl (n.d.). *BAP, une réalité*. Geraadpleegd op 2 december, op <http://www.asph.be/ASPH/Legislations/BAP-2009-arrete.htm>.